

Briselē, 17.7.2020.
COM(2020) 327 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS

**EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN REVĪZIJAS PALĀTAI
PAR GARANTIJU FONDU ĀRĒJAI DARBĪBAI UN TĀ PĀRVALDĪBU 2019. GADĀ**

{SWD(2020) 136 final}

Saturs

1.	Ievads	2
2.	Garantiju fonda finanšu stāvoklis un nozīmīgi darījumi	2
2.1.	Garantiju fonda finanšu stāvoklis 2019. gada 31. decembrī.....	2
2.2.	Nozīmīgi Fonda darījumi 2019. gadā	3
2.2.1.	Pieprasījumi Garantiju fondam 2019. gadā	3
2.2.2.	Garantiju fonda finansējums 2019. gadā	3
2.3.	Nozīmīgi darījumi, kas veikti pēc ziņojuma datuma (2020. gada marta beigās).....	3
3.	Fonda finanšu pārskati pirms konsolidācijas	3
3.1.	Finanšu stāvoklis pirms konsolidācijas 2019. gada 31. decembrī.....	3
3.2.	Pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas	5
4.	Garantiju fonda finanšu līdzekļu pārvaldība.....	6
4.1.	Ieguldījumu politika.....	6
4.2.	Darbības rādītāji un tirgus attīstība 2019. gadā	6
5.	Pieprasījumi Garantiju fondam.....	7
6.	Atlīdzība EIB	7

1. IEVADS

Ar Padomes 2009. gada 25. maija Regulu (EK, Euratom) Nr. 480/2009 (“regula”)¹ tika izveidots Garantiju fonds ārējai darbībai (“Fonds”), lai atmaksātu aizdevumus Savienības kreditoriem, ja Eiropas Savienības piešķirto vai garantēto aizdevumu saņēmēji nepilda saistības. Atbilstīgi regulas 7. pantam Komisija Fonda finanšu pārvaldību uzticēja Eiropas Investīciju bankai (EIB) saskaņā ar Eiropas Savienības un EIB 1994. gada 25. novembra nolīgumu, kas vēlāk tika grozīts 1996. gada 23. septembrī, 2002. gada 8. maijā, 2008. gada 25. februārī, 2010. gada 9. novembrī un 2018. gada 28. septembrī² (“nolīgums”).

Regulas 8. pantā paredzēts, ka Komisija līdz nākamā finanšu gada 31. maijam nosūta Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai pārskatu par Fonda stāvokli un tā pārvaldību iepriekšējā kalendārā gada beigās.

Minētā informācija ir sniegta šajā ziņojumā un Komisijas dienestu darba dokumentā (SWD). Tās pamatā ir no EIB saņemtie dati saskaņā ar nolīgumu.

2. GARANTIJU FONDA FINANŠU STĀVOKLIS UN NOZĪMĪGI DARĪJUMI

2.1. Garantiju fonda finanšu stāvoklis 2019. gada 31. decembrī

2019. gada 31. decembrī Garantiju fondā bija pavisam 2 828 738 292,88 EUR (2017. gada 31. decembrī 2 609 881 747,51 EUR) (sk. SWD pielikumu: EIB sniegtie Garantiju fonda finanšu pārskati).

Fonda bilances kopējā vērtība 2019. gadā palielinājās par aptuveni 218,86 miljoniem euro. Tam galvenokārt ir turpmāk norādītie cēloņi.

Palielinājums

- Iemaksa no ES budžeta (finansējuma summa) 240,15 miljonu euro apmērā, lai pielāgotu Fondu atbilstoši paredzētajam apjomam — 9 % no kopējām neatmaksātajām saistībām.
- Finanšu darījumu saimnieciskais rezultāts bija 25,13 miljoni euro.
- Portfeļa vērtējuma pieaugums bija 8,6 miljoni euro sakarā ar korekciju pēc tā tirgus vērtības.

Samazinājums

- Fonda intervences neizpildīto maksājumu segšanai par kopējo summu 54,9 miljonu euro apmērā.

¹ OV L 145, 10.6.2009., 10. lpp.; regula kodificēja un atcēla 1994. gada 31. oktobra Regulu (EK, Euratom) Nr. 2728/94, ar ko izveido Garantiju fondu ārējai darbībai. Tā tika grozīta 2018. gada 14. martā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/409.

² Papildu nolīgums Nr. 5 pie Eiropas Savienības un Eiropas Investīciju fonda nolīguma par Garantiju fonda pārvaldību; atsauce: Ares(2018)5207374, 10.10.2018.

2.2. Nozīmīgi Fonda darījumi 2019. gadā

2.2.1. Pieprasījumi Garantiju fondam 2019. gadā

Sīrija

EIB 2019. gadā joprojām saskārās ar kavētiem maksājumiem par aizdevumiem Sīrijas valstij. Tālab un saskaņā ar garantiju nolīgumu, kas noslēgts starp ES un EIB, EIB līdz 2019. gada 31. decembrim ir 14 papildu reizes veikusi prasījumus no ES Garantiju fonda par kopējo summu 54,91 miljons euro (sk. 5. punktu).

2.2.2. Garantiju fonda finansējums 2019. gadā

2019. gada februārī no budžeta Fondam tika pārskaitīti 103,2 miljoni euro — šī summa atbilst 2018. gada finansējuma summai.

No ES budžeta veiktā iemaksa Fondā par 2020. gadu arī tika aprēķināta 2019. gada februārī, tāpēc 2020. gada februārī bija jāpārskaita 240,15 miljoni euro. Tā tika aprēķināta saskaņā ar regulas 3. un 5. pantu.

Regulas 3. pantā noteikts, ka Fonda paredzētais apjoms ir 9 % no visu saistību neatmaksātās pamatsummas [no katra darījuma], kas palielināta par nesamaksātajiem procentiem.

Regulas 5. pantā ir noteikts, ka summu, kas n+1 gadā jāpārskaita Fondam no budžeta, aprēķina, pamatojoties uz starpību starp paredzēto apjomu un Fonda neto aktīvu vērtību n-1 gada beigās, kuru aprēķina n gada sākumā.

Lai pielāgotu Fonda apjomu līdz 9 % no visu saistību neatmaksātās pamatsummas, pamatojoties uz 2018. gada 31. decembrī neatmaksāto garantēto aizdevumu summu, tika aprēķināti 240,15 miljoni euro, kas tika iekļauti ES 2020. gada budžetā kā Fonda finansējums. Šo summu apstiprināja Padome un Eiropas Parlaments, un to atzina 2019. gada 31. decembra bilancē kā Fonda aktīvu (summa, kas jāsaņem no budžeta).

2.3. Nozīmīgi darījumi, kas veikti pēc ziņojuma datuma (2020. gada marta beigās)

Minētā finansējuma summa 240,15 miljonu euro apmērā 2020. gada februārī no ES budžeta tika pārskaitīta uz Fondu.

2020. gada janvārī un martā pēc diviem prasījumiem tika samaksāti Sīrijas neatmaksātie maksājumi kopā 10,6 miljonu euro apmērā (3,2 miljoni euro un 7,4 miljoni euro, ietverot EIB piemērotos soda procentus).

3. FONDA FINANŠU PĀRSKATI PIRMS KONSOLIDĀCIJAS

Fonda finanšu pārskati pirms konsolidācijas ir sagatavoti tādēļ, lai tajos iekļautu tās grāmatvedības darbības, kas netika iekļautas Fonda finanšu pārskatos, kurus sagatavoja EIB (sk. *SWD*). Tie ir iekļauti ES konsolidētajos finanšu pārskatos.

3.1. Finanšu stāvoklis pirms konsolidācijas 2019. gada 31. decembrī

Bilance — aktīvi

	2019. gada 31. decembris	2018. gada 31. decembris
ILGTERMIŅA AKTĪVI	2 312 151 734	2 275 342 664
Finanšu aktīvi	2 312 151 734	2 275 342 664
APGROZĀMIE AKTĪVI	277 139 064	231 316 149
Finanšu aktīvi	233 048 865	189 758 096
Debitoru parādi	1 290 863	-
Nauda un naudas ekvivalenti	42 799 336	41 558 053
AKTĪVI KOPĀ	2 589 290 798	2 506 658 813

Bilance — saistības

	2019. gada 31. decembris	2018. gada 31. decembris
IEMAKSĀTĀJU LĪDZEKĻI	2 407 419 308	2 295 687 144
Eiropas Komisijas iemaksas	1 950 195 297	1 846 972 362
Patiesās vērtības rezerve	20 859 023	12 227 192
Paturētie ieņēmumi	436 364 988	436 487 590
ILGTERMIŅA SAISTĪBAS	111 685 549	159 153 609
Finanšu uzkrājumi	111 685 549	159 153 609
ĪSTERMIŅA SAISTĪBAS	70 185 941	51 818 060
Finanšu uzkrājumi	49 709 547	50 777 871
Finanšu garantiju saistības	19 590 000	
Parādi kreditoriem	886 394	1 040 189
KOPĀ IEMAKSĀTĀJU LĪDZEKĻI + SAISTĪBAS	2 589 290 798	2 506 658 813

239,4 miljonu euro starpību starp Fonda kopējo bilances vērtību pirms konsolidācijas (2 589 290 798 EUR) un EIB sagatavotajos finanšu pārskatos norādīto Fonda vērtību (2 828 738 292,88 EUR) var galvenokārt izskaidrot šādi:

- bilancē (aktīvi) pirms konsolidācijas ir iekļautas:
 - visas summas, ko ES pārņēmusi garantēto maksājumu rezultātā, atbildot uz EIB prasījumiem saistībā ar neizpildītajiem aizdevumu maksājumiem (kavētie maksājumi un uzkrātie procenti par kavētiem maksājumiem). Tomēr, ņemot vērā politisko stāvokli Sīrijā un pamatojoties uz EK grāmatveža lēmumu, 2019. gada finanšu pārskatos šīs summas ir pilnībā norakstītas;
 - no EIB saņemama summa 0,7 miljonu euro apmērā par Enfidhas lidostai (Tunisija) paredzēta aizdevuma daļēju atgūšanu; EIB šo summu iekasēja 2019. gada decembrī, un 2020. gada janvārī tā tika kreditēta Garantiju fonda bankas kontā.
- Bilancē pirms konsolidācijas nav ietverta no ES budžeta 2020. gadā veikta iemaksa Fondā 240,2 miljonu euro apmērā, jo uz šo saņemamo summu attiecas attiecīgo parādu kreditoriem ieskaits ES konsolidētajā pārskatā.
- Maksājumi par prasījumiem, kas no Garantiju fonda veikti EIB (un attiecīgos gadījumos sekojoša prasījumu summu un kavējuma procentu piedziņa), EIB sagatavotajos finanšu pārskatos tiek uzrādīti kā neto aktīvu (ES iemaksa) apjoma samazinājums (palielinājums). Finanšu pārskatos pirms konsolidācijas summas, kas izmaksātas pēc EIB prasījumiem, nav atskaitītas no neto aktīviem, jo tās kļūst par pārņemtām summām. Saistītās summas tiek uzskatītas vai nu par ieņēmumiem (uzkrātie kavējuma procenti, naudas sodi, peļņa no ārvalstu valūtu maiņas) vai izdevumiem (uzkrājumi, vērtības samazinājumi, finanšu garantiju saistības, zaudējumi no ārvalstu valūtu maiņas). Tā rodas pastāvīga starpība starp neto aktīvu posteņiem (ES iemaksa un nesadalītā peļņa), kas uzrādīti EIB sagatavotajos finanšu pārskatos un EK sagatavotajos finanšu pārskatos pirms konsolidācijas.

3.2. Pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas

Tāpat kā bilance arī pārskats par finanšu rezultātiem pirms konsolidācijas ir sagatavots iekļaušanai ES konsolidētajā finanšu pārskatā.

	2019	2018
Ieņēmumi no pamatdarbības	266 252	2 928 446
Pamatdarbības izdevumi	(3 494 876)	(4 876 241)
PAMATDARBĪBAS REZULTĀTS	(3 228 615)	(1 947 795)
Finanšu ienākumi	42 681 966	30 241 834
Finanšu izmaksas	(39 575 953)	(20 906 275)

FINANŠU REZULTĀTS	3 106 013	9 335 559
GADA SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS REZULTĀTI	(122 602)	7 387 764

- Ieņēmumi no pamatdarbības ietver peļņu no ārvalstu valūtu maiņas 0,3 miljonu euro apmērā.
- Pamatdarbības izdevumi galvenokārt ietver maksu par EIB aktīvu pārvaldību (0,8 miljoni euro), maksu par EIB ārējām piedziņas darbībām (0,2 miljoni euro) un papildinājumu finanšu uzkrājumiem atlikušajiem Sīrijas neizpildītajiem aizdevuma maksājumiem (2,2 miljoni euro).
- Finanšu ieņēmumi galvenokārt ietver procentu ieņēmumus no ieguldījumu portfeļa (7,7 miljoni euro), gūto peļņu no finanšu aktīvu pārdošanas (16,8 miljoni euro), ar risku saistīto atlīdzību, kas izriet no ekonomikas noturības iniciatīvas (*ERI*) ietvaros veiktajām darbībām privātajā sektorā (2,2 miljoni euro), un uzkrātos kavējuma procentus par pārņemtajām summām (15,9 miljoni euro).
- Finanšu izdevumi galvenokārt ietver zaudējumus 2019. gadā ES pārņemto summu vērtības samazināšanās dēļ (19,6 miljoni euro) (sk. 5. punktu), finanšu aktīvu pārdošanas rezultātā apzinātos zaudējumus (0,3 miljoni euro) un apzinātās finanšu garantiju saistības, kas izriet no *ERI* ietvaros veiktajām darbībām privātajā sektorā (19,6 miljoni euro).

4. GARANTIJU FONDA FINANŠU LĪDZEKĻU PĀRVALDĪBA

4.1. Ieguldījumu politika

Fonda likvīdos aktīvus iegulda saskaņā ar pārvaldības principiem, kas noteikti grozītajā pārvaldības nolīguma pielikumā³. Attiecīgi monetāros aktīvos izvietojami daudz aktīvu, lai nosegtu īstermiņa (īsākas par vienu gadu) izejošās plūsmas tādā attiecībā, kas jānosaka gada ieguldījumu stratēģijā. Atlikušos aktīvus var izvietot vidēja termiņa un ilgtermiņa instrumentos ar maksimālo termiņu 10 gadi un 6 mēneši no izmaksas dienas (vidēja termiņa un ilgtermiņa portfelis). Fonda portfeļa kopējais modificētais ilgums 2019. gada beigās bija aptuveni 3 gadi.

4.2. Darbības rādītāji un tirgus attīstība 2019. gadā

Fonda portfeļa rādītāju uzraudzība notika, pamatojoties uz novērtējumu pēc tirgus vērtības. Fonda portfelis 2019. gadā nodrošināja pienācīgus ienākumus 1,3 % apmērā, ko veicināja tas, ka vēl aizvien pastāvēja zemāka ienesīguma vide un valdīja pozitīvs noskaņojums attiecībā uz riskiem. Fonda portfeļa ienesīgums atpalika no Fonda

³ Grozījumi izdarīti ar 1996. gada 23. septembra Papildu nolīgumu Nr. 1, 2002. gada 8. maija Papildu nolīgumu Nr. 2, 2008. gada 25. februāra Papildu nolīgumu Nr. 3, 2010. gada 9. novembra Papildu nolīgumu Nr. 4 un 2018. gada septembra Papildu nolīgumu Nr. 5.

etalona par -9,03 bāzes punktiem. Pozitīvo ienākumu rezultātā tika gūts pozitīvs ieguldījums 33 miljonu euro apmērā. Fonda portfeļa tirgus vērtība 2019. gada beigās sasniedza 2580 miljonus euro.

Ekonomikas pavājināšanās, mērenās inflācijas un ģeopolitisko lejupvērsto risku kontekstā monetārā politika kļuva atbalstoša. 2019. gada otrā pusgada laikā, trīs reizes samazinot federālo fondu likmi, Federālo rezervju sistēma mainīja 2015. gadā uzsāktu stingrākas monetārās politikas kursu pretējā virzienā.. Turklāt septembrī ECB nāca klajā ar stimulējošu pasākumu kopumu, kas ietvēra noguldījumu likmes samazinājumu par 10 bāzes punktiem, ilgāka termiņa refinansēšanas mērķoperāciju (ITRM) paplašināšanu, daudzpakāpju sistēmu attiecībā uz bankām un beztermiņa kvantitatīvās mīkstināšanas programmu.

Ražošanas nozare ASV un Eiropā saruka, kam par iemeslu bija vājāki pasaules tirdzniecības rādītāji. Palēninājās arī izaugsme pakalpojumu nozarē, kaut arī tā vēl aizvien uzrādīja ekspansīvu tendenci. Eurozonas inflācija bija zemāka par centrālo banku mērķi, savukārt ASV inflācija tuvojās mērķim, taču ASV Federālo rezervju sistēma šo pieaugumu neuzskatīja par apmierinošu.

Augustā saasinājās ģeopolitiskie riski, proti, spriedze ASV un Ķīnas tirdzniecības attiecībās pieauga, savukārt neskaidrība par *Brexit* negatīvi ietekmēja investoru noskaņojumu Eiropā. Līdz septembrim saruka procentu likmes Eiropā un ASV, kam par iemeslu bija atbalstoša centrālo banku politika, zemas izaugsmes prognozes un neskaidrība attiecībā uz ģeopolitiskajiem riskiem.

Ģeopolitiskās spriedzes mazināšanās un ekonomikas datu stabilizācijas kontekstā procentu likmes ceturtajā ceturksnī nedaudz palielinājās. Pateicoties atbalstošajai centrālo banku politikai, kredītu likmju starpībai bija tendence samazināties (ar epizodiskām virziena maiņām).

5. PIEPRASĪJUMI GARANTIJU FONDAM

Sīrija

Kopš 2011. gada novembra EIB ir kavēti maksājumi par aizdevumiem Sīrijas valstij. Tālab un saskaņā ar garantiju nolīgumiem, kas noslēgti starp ES un EIB, EIB līdz 2019. gada 31. decembrim ir 77 reizi veikusi prasījumus no ES Garantiju fonda par kopējo summu 475,96 miljoni euro (ieskaitot EIB piemērotos naudas sodus un atgūtās summas).

6. ATLĪDZĪBA EIB

Atlīdzību EIB veido pārvaldības maksas un piedziņas maksas. Ar pārvaldības maksām sedz Fonda aktīvu pārvaldības izdevumus. Ar piedziņas maksām sedz EIB ārējo piedziņas darbību izmaksas saistībā ar prasījumiem pēc saistību neizpildes, uz ko attiecas ES garantija EIB finansēšanas darījumiem ārpus Savienības.

Nolīguma 2002. gada 8. maija Papildu nolīgumā Nr. 2 ir noteikts, ka bankas pārvaldības maksas aprēķina, katrai Fonda aktīvu daļai piemērojot degresīvās gada maksu likmes. Šo atlīdzību aprēķina, pamatojoties uz Fonda vidējiem gada aktīviem.

Bankai maksājamās pārvaldības maksas par 2019. gadu tika noteiktas 817 747 EUR apmērā; finanšu rezultātu pārskatā tās tika uzrādītas kā izdevumi, bet bilancē iegrāmatotas kā uzkrājumi (saistības).

Piedziņas nolīgumā, ko Komisija un EIB parakstīja 2018. gada decembrī, ir paredzēts vienīgi maksājums par EIB ārējo (un ne vairs iekšējo) piedziņas darbību izmaksām.